

Väärt taliõun 'Beforest'

USA põhjapoolsetest osariikidest ja Kanadast pärinevad paljud hea talvekindlusega aiataimed. Sellised on toompihlaka sordid, millest meil 'Thiessen' ehk enam tuntud, Elmer Swensoni viinamarjasordid ja ammu kasvatatavad õunasordid 'Cortland' ning 'Wealthy'. Viimast tuntakse Eestis rohkem 'Tartu Roosõunana'.

Alates 2010. aastast soovitab Eesti Aiandusliidu puuviljanduskomisjon kasvatamiseks taliõunasorti 'Beforest'. Räpina Aianduskooli kollektsioonis on see sort alates eelmise sajandi seitsmekümnendatest aastatest. Uue kollektsioonიაia rajamisel tellisime Lätist Bulduri Aianduskooli õpetajalt Janis Karklinšilt seal paremaks osutunud õunasortide pookoksi. 'Beforest' oli kuuekümnest sordist üks väheseid, mis siin 1978/79. aasta -40 °C talvepakase üle elas. Sordi sobivust meie kliimas on kinnitanud Ahja valla Asuva talu ja Vändra lähedal paikneva Saare-Tõrvaugu aiandi kogemused.

'Beforest' aretati Kanadas, Ottawas möödunud sajandi alguses. Ümara kujuga kantideta punased õunad on tihtipeale kaetud mõnede lõunamaistele sortidele omase peene korkkoe võrguga. Viljaliha on kreemikasvalge või roosakas, hapukasmagusa maitsega, millele lisandub sordile ainuomane meeldiv vürts. Koristatakse viimaste seas, säilib hästi ka kehvades hoiutingimustes. Suure saagi korral tuleks viljahakatisi harvendada, et saada suuremaid õunu.

Eesti Aiandusliidu puuviljanduskomisjoni poolt soovitatud sorte kirjeldatakse raamatus "Puuviljad ja marjad Eestis 2010".

J.Kivistik
21.01.2012

